

RÅDETS FÖRORDNING (EG) nr 2012/2002
av den 11 november 2002
om inrättande av Europeiska unionens solidaritetsfond

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 159 tredje stycket och artikel 308 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag ⁽¹⁾,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande ⁽²⁾,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽³⁾,

med beaktande av Regionkommitténs resolution ⁽⁴⁾, och

av följande skäl:

- (1) Vid större katastrofer bör gemenskapen visa sig solidarisk med befolkningen i de berörda regionerna genom att lämna ekonomiskt bistånd för att bidra till att snabbt återställa normala förhållanden för människorna i de katastrofdrabbade regionerna. Biståndet bör huvudsakligen sättas in vid naturkatastrofer.
- (2) De befintliga instrumenten för ekonomisk och social sammanhållning medger finansiering av riskförebyggande åtgärder och återuppbyggande av förstörd infrastruktur. Men det bör också skapas ett ytterligare instrument, som skall särskiljas från befintliga gemenskapsinstrument, vilket gör det möjligt för gemenskapen att agera snabbt och effektivt så att den kan bidra till att räddningstjänsterna mobiliseras utan dröjsmål, så att människors omedelbara behov kan tillgodoses och så att gemenskapen kan bidra till återuppbyggnad på kort sikt av förstörd viktig infrastruktur så att ekonomisk aktivitet kan återupptas i de katastrofdrabbade regionerna.
- (3) Europeiska unionen bör även visa solidaritet med de länder som för närvarande förhandlar om anslutning. Om förordningens tillämpningsområde skall utvidgas till att omfatta dessa länder måste detta utgå från artikel 308 i fördraget.
- (4) Gemenskapsstödet bör komplettera de berörda staternas egna insatser och användas för att täcka en del av de offentliga utgifterna för att avhjälpa de skador som orsakats av en större katastrof.
- (5) I enlighet med subsidiaritetsprincipen bör bistånd enligt detta instrument begränsas till större katastrofer som har allvarliga återverkningar på levnadsvillkoren, på miljön eller på ekonomin.
- (6) Med en större katastrof bör i denna förordning avses en katastrof som i åtminstone en av de berörda staterna orsakar betydande skador i finansiella termer eller procentandel av bruttonationalinkomsten (BNI). För att möjliggöra insatser vid katastrofer som visserligen är betydande men dock inte når upp till de angivna miniminivåerna, får bistånd under exceptionella omständigheter även beviljas när ett biståndsberättigat grannland har drabbats av samma katastrof, eller när större delen av befolkningen i en specifik region har drabbats av en katastrof med mycket allvarliga och bestående återverkningar på levnadsvillkoren.
- (7) Gemenskapens insatser bör inte ersätta tredje parts ansvar, som, enligt principen om att förorenaren skall betala, i första hand är ansvarig för skadan som den förorsakat, och inte heller inbjuda till att underlåta att vidta förebyggande åtgärder både på medlemsstats- och gemenskapsnivå.
- (8) Detta instrument bör göra det möjligt att snabbt fatta beslut om att så snart som möjligt anslå särskilda medel och göra dem tillgängliga. Administrativa förfaranden bör anpassas i enlighet med detta och begränsas till det som är absolut nödvändigt. Därför har Europaparlamentet, rådet och kommissionen den 7 november 2002 ingått ett interinstitutionellt avtal om finansieringen av Europeiska unionens solidaritetsfond som komplettering till det interinstitutionella avtalet av den 6 maj 1999 om budgetdisciplin och förbättring av budgetförandet.

⁽¹⁾ Kommissionens förslag av den 20 september 2002 (ännu ej offentliggjort i EGT).

⁽²⁾ Yttrandet avgiven den 10 oktober 2002 (ännu ej offentliggjort i EGT).

⁽³⁾ Yttrandet avgiven den 24 oktober 2002 (ännu ej offentliggjort i EGT).

⁽⁴⁾ Resolutionen avgiven den 10 oktober 2002 (ännu ej offentliggjord i EGT).

- (9) Det kan vara önskvärt att mottagarstaten i enlighet med sina specifika konstitutionella, institutionella, juridiska eller finansiella bestämmelser inbegriper de regionala eller lokala myndigheterna i arbetet med ingåendet och tillämpningen av genomförandebestämmelserna, varvid mottagarstaten dock alltid förblir ansvarig för genomförandet av biståndet och för ledning och kontroll av de verksamheter som får finansieringsstöd av gemenskapen.
- (10) Tillämpningsföreskrifterna för det här instrumentet bör anpassas efter hur brådskande läget är.
- (11) En insats som finansieras genom det här instrumentet bör inte i samma syfte kunna få bistånd enligt rådets förordning (EG) nr 1164/94 av den 16 maj 1994 om inrättandet av en sammanhållningsfond ⁽¹⁾, rådets förordning (EG) nr 1260/1999 av den 21 juni 1999 om allmänna bestämmelser för strukturfonderna ⁽²⁾, rådets förordning (EG) nr 1257/1999 av den 17 maj 1999 om stöd från Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket (EUGFJ) till utveckling av landsbygden ⁽³⁾, rådets förordning (EEG) nr 3906/89 av den 18 december 1989 om ekonomiskt stöd till Ungern och Polen ⁽⁴⁾, rådets förordning (EG) nr 1267/1999 av den 21 juni 1999 om upprättande av ett strukturpolitiskt föranslutningsinstrument ⁽⁵⁾, rådets förordning (EG) nr 1268/1999 av den 21 juni 1999 om gemenskapsstöd för föranslutningsåtgärder för jordbruket och landsbygdens utveckling i kandidatländerna i Central- och Östeuropa under föranslutningsperioden ⁽⁶⁾, kommissionens förordning (EG) nr 2760/98 av den 18 december 1998 om genomförande av ett program för gränsöverskridande samarbete inom ramen för Phare-programmet ⁽⁷⁾, rådets förordning (EG) nr 1266/1999 av den 21 juni 1999 om samordning av stödet till kandidatländerna inom ramen för föranslutningsstrategin och om ändring av förordning (EEG) nr 3906/89 ⁽⁸⁾, rådets förordning (EG) nr 555/2000 av den 13 mars 2000 om genomförande av åtgärder inom ramen för en föranslutningsstrategi för Republiken Cypern och Republiken Malta ⁽⁹⁾ eller rådets förordning (EG) nr 2236/95 av den 18 september 1995 om allmänna regler för gemenskapens finansiella stöd på området för transeuropeiska nät ⁽¹⁰⁾; för skador som åtgärdas enligt sådana gemenskapsinstrument eller internationella instrument som gäller ersättning för bestämda skador bör inte i samma syfte beviljas bistånd enligt detta instrument.
- (12) Största möjliga öppenhet krävs när det ekonomiska biståndet från gemenskapen genomförs liksom lämplig kontroll av hur medlen används.
- (13) Ansvarsfull finansiell förvaltning är nödvändigt så att det säkerställs att gemenskapen har möjlighet att ingripa om flera större katastrofer inträffar under samma år.
- (14) I undantagsfall och med hänsyn till de finansiella medel som finns att tillgå enligt detta instrument det år katastrofen inträffar, bör det finnas möjlighet att bevilja tilläggsbidrag enligt detta instrument ur nästa års fond.
- (15) En tidsfrist bör fastställas för utnyttjandet av det beviljade ekonomiska biståndet och det bör finnas föreskrifter om att mottagarstaterna skall redovisa hur de använt mottaget bistånd. Mottaget bistånd som sedermera krävs ut av tredje part eller som överstiger den slutliga uppskattningen av skadorna bör återkrävas.

⁽¹⁾ EGT L 130, 25.5.1994, s. 1. Förordningen senast ändrad genom förordning (EG) nr 1265/1999 (EGT L 161, 26.6.1999, s. 62).

⁽²⁾ EGT L 161, 26.6.1999, s. 80. Förordningen senast ändrad genom förordning (EG) nr 1447/2001 (EGT L 198, 21.7.2001, s. 1).

⁽³⁾ EGT L 160, 26.6.1999, s. 80.

⁽⁴⁾ EGT L 375, 23.12.1989, s. 11. Förordningen senast ändrad genom förordning (EG) nr 2500/2001 (EGT L 342, 27.12.2001, s. 1).

⁽⁵⁾ EGT L 161, 26.6.1999, s. 73. Förordningen senast ändrad genom förordning (EG) nr 2500/2001 (EGT L 342, 27.12.2001, s. 1).

⁽⁶⁾ EGT L 161, 26.6.1999, s. 87. Förordningen senast ändrad genom förordning (EG) nr 2500/2001 (EGT L 342, 27.12.2001, s. 1).

⁽⁷⁾ EGT L 345, 19.12.1998, s. 49. Förordningen senast ändrad genom förordning (EG) nr 1596/2002 (EGT L 240, 7.9.2002, s. 33).

⁽⁸⁾ EGT L 161, 26.6.1999, s. 68.

⁽⁹⁾ EGT L 68, 16.3.2000, s. 3. Förordningen senast ändrad genom förordning (EG) nr 2500/2001 (EGT L 342, 27.12.2001, s. 1).

⁽¹⁰⁾ EGT L 228, 23.9.1995, s. 1. Förordningen senast ändrad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1655/1999 (EGT L 197, 29.7.1999, s. 1).

- (16) Med hänsyn till de exceptionella omständigheterna bör de länder som drabbats av katastrofer från och med sommaren 2002 kunna beviljas bistånd enligt detta instrument.
- (17) För att kunna garantera att de länder som nyligen drabbades av översvämningar snabbt får bistånd måste detta instrument antas med det snaraste; därför är det nödvändigt att bevilja ett undantag från den regel om en sexveckorsperiod för behandling i de nationella parlamenten som anges i del I punkt 3 i det protokoll om de nationella parlamentens roll i Europeiska unionen som fogas till Fördraget om Europeiska unionen och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Härmed inrättas Europeiska unionens solidaritetsfond, nedan kallad fonden, vilken skall göra det möjligt för gemenskapen att snabbt, effektivt och flexibelt vidta åtgärder i nödsituationer på de villkor som anges i denna förordning.

Artikel 2

1. Efter ansökan av en medlemsstat eller ett land med vilket det pågår förhandlingar om anslutning till Europeiska unionen, nedan kallad mottagarstat, kan bistånd från fonden frigöras i första hand när det på denna stats territorium har inträffat en större naturkatastrof som har allvarliga återverkningar på medborgarnas levnadsvillkor, miljön eller ekonomin i en eller flera regioner eller ett eller flera länder.
2. Med en större katastrof avses i denna förordning varje katastrof som i åtminstone en av de berörda staterna orsakar skador för vilka kostnaderna uppskattas antingen överstiga 3 miljarder euro i 2002 års priser eller utgöra mer än 0,6 % av dess BNI.

I undantagsfall kan bistånd ur fonden även beviljas en angränsande medlemsstat eller ett grannland, med vilket det pågår förhandlingar om anslutning till Europeiska unionen, som drabbats av samma katastrof.

Emellertid kan under exceptionella omständigheter, trots att de kvantitativa kriterierna i första stycket inte är uppfyllda, en region få bistånd från fonden om den regionen har drabbats av en ovanligt allvarlig katastrof, huvudsakligen naturkatastrof, som fått följder för den större delen av befolkningen, med allvarliga och bestående återverkningar på levnadsvillkoren och regionens ekonomiska stabilitet. Det totala årliga biståndet enligt detta stycket skall inte överstiga 7,5 % av fondens årliga tillgängliga belopp. Särskild uppmärksamhet skall ägnas avlägsna eller isolerade regioner, såsom öområden och yttersta randområden enligt definitionen i artikel 299.2 i fördraget. Kommissionen skall behandla ansökningar som inlämnas till den i enlighet med detta stycket med största möjliga återhållsamhet.

Artikel 3

1. Bistånd ur fonden skall ha formen av ett bidrag. För varje erkänd katastrof skall ett enda bidrag beviljas mottagarstaten.
2. Fonden skall ha som syfte att komplettera de berörda staternas egna insatser och täcka en del av deras offentliga utgifter och därmed hjälpa mottagarstaten att, beroende på katastrofens art, genomföra följande nödvändiga krisinsatser:
  - a) Omedelbart återställande av infrastruktur och utrustning inom områdena energi, vattenförsörjning och avloppsvatten, telekommunikationer, transporter, hälsa och utbildning.
  - b) Provisoriska åtgärder för att tillhandahålla bostäder och finansiera räddningstjänst riktad till befolkningens omedelbara behov.
  - c) Omedelbart säkrande av förebyggande infrastruktur och omedelbara åtgärder för att skydda kulturarvet.
  - d) Omedelbar röjning av katastrofdrabbade områden, inklusive naturområden.
3. Utbetalningar från fonden skall i princip vara begränsade till finansiering av åtgärder för att lindra icke försäkringsbara skador och skall återkrävas om kostnaderna för att åtgärda skadan senare täcks av tredje part i enlighet med artikel 8.

Artikel 4

1. Så snart som möjligt och senast inom två månader efter det datum då den första skadan i samband med katastrofen inträffat, får staten lägga fram en ansökan om bistånd från fonden till kommissionen med alla tillgängliga uppgifter om bland annat

- a) den totala skadan orsakad av katastrofen och dess inverkan på den berörda befolkningen och ekonomin,
- b) en uppskattning av kostnaderna för de insatser som avses i artikel 3,
- c) andra källor för gemenskapsfinansiering,
- d) andra källor för nationell eller internationell finansiering, inklusive offentligt och privat försäkringskydd, som kan bidra till kostnaderna för att åtgärda skadorna.

2. På grundval av dessa uppgifter och eventuella förtydliganden som skall tillhandahållas av den berörda staten, skall kommissionen, så snart som möjligt och inom ramen för tillgängliga medel, bedöma om villkoren för att ta fonden i anspråk är uppfyllda och fastställa den föreslagna storleken på ett eventuellt bidrag. Minst en fjärdedel av fondens årliga medel bör den 1 oktober varje år vara tillgänglig för att täcka behov som uppkommer fram till årets slut.

Kommissionen skall se till att de ansökningar som lämnas in av staterna behandlas rättvist.

3. Kommissionen skall till budgetmyndigheten lämna erforderliga förslag om att bemyndiga motsvarande anslag. Dessa förslag skall omfatta alla tillgängliga uppgifter enligt punkt 1 och alla andra relevanta uppgifter som kommissionen har tillgång till, bevis för att villkoren i artikel 2 är uppfyllda och en motivering till de belopp som föreslås.

4. När anslagen gjorts tillgängliga av budgetmyndigheten skall kommissionen fatta ett beslut om att bevilja bidraget (bidragsbeslutet) som omedelbart skall betalas ut till mottagarstaten vid ett enda tillfälle vid undertecknandet av det avtal som avses i artikel 5.

5. Bidragsberättigandet för utgifter skall börja det datum som avses i punkt 1.

Artikel 5

1. I enlighet med de specifika konstitutionella, institutionella, juridiska eller finansiella bestämmelserna i mottagarstaten och gemenskapen, skall kommissionen och mottagarstaten ingå ett avtal om att genomföra bidragsbeslutet. I avtalet skall särskilt anges vilken typ av insatser som skall finansieras av fonden och vilket område det gäller.

2. Kommissionen skall se till att de länder med vilka det pågår förhandlingar om anslutning till Europeiska unionen, inom ramen för relevanta avtal och instrument, åtar sig samma skyldigheter som de som åligger medlemsstaterna enligt denna förordning.

3. Ansvaret för att välja ut enskilda insatser och att verkställa bidraget inom ramen för avtalet skall åligger mottagarstaten i enlighet med bestämmelserna i denna förordning, bidragsbeslutet och avtalet. Mottagarstaten skall utöva detta ansvar utan att det påverkar kommissionens ansvar för genomförandet av Europeiska unionens allmänna budget och enligt de bestämmelser i budgetförordningen som skall tillämpas på delad eller decentraliserad förvaltning.

Artikel 6

1. Mottagarstaten skall vara ansvarig för samordning mellan fondens deltagande i de insatser som avses i artikel 3, å ena sidan, och bistånd från Europeiska investeringsbanken (EIB) och andra finansiella gemenskapsinstrument, å andra sidan.

2. De insatser som tilldelas bidrag enligt denna förordning skall inte tilldelas bistånd från de fonder och instrument som regleras i förordningarna (EG) nr 1164/94, (EG) nr 1260/1999, (EG) nr 1257/1999, (EG) nr 1267/1999, (EG) nr 1268/1999, (EEG) nr 3906/89, (EG) nr 2760/98, (EG) nr 555/2000 och (EG) nr 2236/1995 och skall överensstämja med förordning (EG) nr 1266/1999. Mottagarstaten skall se till att denna bestämmelse efterlevs.

3. Skador som åtgärdas enligt gemenskapsinstrument eller internationella instrument med anknytning till ersättning för specifika skador skall inte för samma syfte få bistånd från fonden.

Artikel 7

Insatser som finansieras från fonden skall vara förenliga med bestämmelserna i fördraget och de instrument som antagits enligt detta och vara förenliga med gemenskapspolitik, gemenskapsåtgärder och föranslutningsinstrument.

Artikel 8

1. Ett bidrag skall användas inom ett år från det datum då kommissionen betalade ut bidraget. Den del av bidraget som inte har använts under denna period i enlighet med denna förordning skall av kommissionen återkrävas från mottagarstaten.

Mottagarstaterna skall söka all ersättning som är möjlig från tredje part.

2. Senast sex månader efter utgången av ettårsperioden räknat från utbetalningsdagen, skall mottagarstaten överlämna en rapport över bidragets användning med en motiverad redovisning av utgifterna och med uppgifter om alla andra finansieringskällor som mottagits för de berörda insatserna, inbegripet ersättning från försäkringar och från tredje part. Rapporten skall innehålla uppgifter om vilka förebyggande åtgärder som mottagarstaten vidtagit eller beslutat om för att minska skadornas omfattning och för att i möjligaste mån undvika att katastrofer av liknande slag upprepas.

När detta förfarande är avslutat skall kommissionen avsluta utbetalning av bistånd från fonden.

3. Om kostnaderna för att åtgärda skadorna senare täcks av tredje part, skall kommissionen kräva att mottagarstaten återbetalar motsvarande del av bidraget.

Artikel 9

I ansökan om bidrag från fonden, bidragsbeslut, det finansiella avtalet, rapporterna och alla andra hithörande dokument skall alla belopp uttryckas i euro.

Artikel 10

1. I undantagsfall och om de återstående medel som finns tillgängliga i fonden det år när katastrofen inträffat inte är tillräckliga för att täcka det biståndsbelopp som bedöms nödvändigt av budgetmyndigheten, får kommissionen föreslå att mellanskillnaden finansieras med medel ur påföljande års fond. Det årliga budgettaket för fonden det år som katastrofen inträffat och följande år skall under alla omständigheter respekteras.

2. Om det framkommer nya fakta som visar att de inträffade skadorna värderas avsevärt lägre, skall kommissionen kräva att mottagarstaten återbetalar motsvarande del av bidraget.

Artikel 11

I finansieringsbesluten och alla överenskommelser och kontrakt som härrör från dem skall det föreskrivas kontroll av kommissionen, genom byrån för bedrägeribekämpning (OLAF), och genomförande av kontroller på plats av kommissionen och revisionsrätten enligt gällande förfaranden.

Artikel 12

Före den 1 juli skall kommissionen lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet om fondens verksamhet under det föregående året. Denna rapport skall i synnerhet innehålla uppgifter i anknytning till artiklarna 3, 4 och 8.

Artikel 13

Trots den tidsfrist som anges i artikel 4.1 får de medlemsstater och de stater med vilka det pågår förhandlingar om anslutning till Europeiska unionen som drabbats av katastrofer enligt artikel 2 från och med den 1 augusti 2002 ansöka om bistånd från fonden inom två månader från och med den dag då denna förordning träder i kraft.

Artikel 14

På förslag av kommissionen skall rådet se över denna förordning senast den 31 december 2006.

Artikel 15

Denna förordning träder i kraft dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 11 november 2002.

På rådets vägnar

B. MIKKELSEN

Ordförande
